

УДК 69:658.5:338.245

[https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-5\(33\)-365-375](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-5(33)-365-375)

Назаренко Інна Миколаївна доктор економічних наук, професор кафедри обліку і оподаткування, Сумський національний аграрний університет, 40021, м. Суми, вул. Г. Кондратьєва, 160, <https://orcid.org/0000-0003-0874-199X>

Завора Олександр Миколайович аспірант кафедри обліку і оподаткування, Сумський національний аграрний університет, 40021, м. Суми, вул. Г. Кондратьєва, 160, <https://orcid.org/0009-0006-6474-1512>

АЛЬТЕРНАТИВНІ ВАРІАНТИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ В УМОВАХ РОСІЙСЬКОЇ ВІЙСЬКОВОЇ АГРЕСІЇ: ОРГАНІЗАЦІЙНО-УПРАВЛІНСЬКИЙ АСПЕКТ

Анотація. Наукова стаття присвячена обґрунтуванню альтернативних варіантів діяльності підприємств будівельної галузі в умовах російської військової агресії, яка *надзвичайно деструктивно вплинула на діяльність підприємств різних галузей (в т.ч. будівельної)*. Бізнес-суб'єкти будівельної галузі зіштовхнувся з такими проблемами, як дефіцит кадрів; зменшення попиту на нові об'єкти нерухомості; зміна пріоритетності напрямів будівництва; зростання собівартості об'єктів будівництва; зниження купівельної спроможності населення країни; відсутність дієвих інструментів державної підтримки та ін.

Авторами доведено, що підприємства будівельної галузі можуть використовувати нові сегменти будівництва, які пов'язані з ліквідацією наслідків російської військової агресії, та сприятимуть відновленню пошкоджених об'єктів інфраструктури України. У роботі охарактеризовано механізм державної підтримки населення по відновленню пошкодженого житла населення України. Визначено перелік суб'єктів будівельної галузі, які можуть долучити свій бізнес до державної програми по відновленню. Ідентифіковано ключові етапи процесу приєднання бізнесу до державної програми з відновлення.

За результатами ідентифікації проблем у будівельній галузі в умовах сьогодення, запропоновано у якості другого альтернативного варіанту розвитку бізнесу застосовувати будівельний аутсорсинг. Встановлено, що у будівельній діяльності аутсорсинг з'явився не так давно, проте він є дієвим інструментом управління розвитком даних суб'єктів, оскільки дозволяє оптимізувати виробничі витрати, вирішити кадрові проблеми та ін.

Аргументовано, що аутсорсинг в будівельній сфері може здійснюватися за різними напрямками: підбір, контроль, управління персоналом; логістика;

постачання сировини, матеріалів; технічне обслуговування техніки; маркетингова діяльність та ін.

Ключові слова: будівельний аутсорсинг, відновлення, підприємства будівельної сфери, розвиток, сегменти будівництва, управління.

Nazarenko Inna Mykolaivna doctor of economic sciences, professor of the department of accounting and taxation, Sumy National Agrarian University, Sumy, H. Kondratieva St., 160, <https://orcid.org/0000-0003-0874-199X>

Zavora Oleksandr Mykolayovych graduate student of the Department of Accounting and Taxation, Sumy National Agrarian University, Sumy, H. Kondratieva St., 160, <https://orcid.org/0009000664741512>

ALTERNATIVE OPTIONS FOR THE ACTIVITIES OF CONSTRUCTION INDUSTRY ENTERPRISES IN THE CONDITIONS OF RUSSIAN MILITARY AGGRESSION

Abstract. The scientific article is devoted to the substantiation of alternative options for the activities of enterprises in the construction industry in the conditions of Russian military aggression, which had an extremely destructive impact on the activities of enterprises in various industries (including construction). Business entities in the construction industry are faced with problems such as staff shortages; decreased demand for new real estate; changing the priority of construction areas; increase in the cost of construction projects; reduction in the purchasing power of the country's population; lack of effective instruments of state support for construction enterprises, etc.

The authors proved that enterprises in the construction industry can use new construction segments related to the elimination of the consequences of Russian military aggression and will contribute to the restoration of damaged infrastructure in Ukraine. The work describes the mechanism of state support for the population to restore damaged housing of the population of Ukraine. A list of subjects in the construction industry has been determined that can involve their business in the state restoration program. The key stages of the process of joining a business to the state recovery program have been identified.

Based on the results of identifying problems in the construction industry in today's conditions, it was proposed to use construction outsourcing as a second alternative option for business development. It has been established that outsourcing has recently appeared in construction activities, but it is an effective tool for managing the development of these entities, since it allows you to optimize production costs, solve personnel problems, etc.

It is argued that outsourcing in the construction industry can be carried out in different areas: selection, control, personnel management; logistics; supply of raw materials; equipment maintenance; marketing activities, etc.

Keywords: construction outsourcing, restoration, construction enterprises, development, construction segments, management.

Постановка проблеми. Російська військова агресія відносно України надзвичайно деструктивно вплинула на діяльність підприємств різних галузей (в т.ч. будівельної). Проте, реалії сьогодення в черговий раз підтверджують, що необхідно пристосовуватися до життя під час війни, знаходити та використовувати альтернативні ніші розвитку підприємництва, сплачувати податки, відновлювати пошкоджені об'єкти та бути активним учасником відбудови України, ревіталізації її економіки. В умовах невизначеності, яка є наслідком військової агресії, значна кількість проблем безпрецедентного характеру не повинна стримувати керівництво бізнес-суб'єктів імплементувати дієві управлінські рішення, які мають бути спрямовані на відродження галузей (в т.ч. будівельної), сприятимуть, підвищення рівня зайнятості населення та забезпечать вирішення нагальних проблем, які є наслідком вторгнення країни-агресора.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вагомий внесок у вивчення теоретичних та практичних аспектів питань щодо відновлення інфраструктури у воєнний період зробили такі вітчизняні вчені: Л. Матійчук, О. Красневич, К. Павлов, О. Павлова, Н. Бахур та ін.

Слід зазначити, що дане питання в частині розвитку будівельної галузі, яка забезпечить відновлення житлово-соціальної інфраструктури, набуває особливої актуальності у оглядових публікаціях, коментарях експертів, професіоналів-практиків, представників громадських організацій, органів державної (місцевої) влади.

Важливість зазначеної проблематики стала передумовою проведення наукового дослідження.

Мета написання статті полягає в дослідженні альтернативних варіантів діяльності підприємств будівельної галузі в умовах російської військової агресії з чіткою деталізацією організаційно-управлінських аспектів, спрямованих, як на розвиток даних бізнес-суб'єктів, так і на забезпечення відбудови країни.

Виклад основного матеріалу. Глобально відчули наслідки війни будівельні підприємства, оскільки за період 2022 – 2024 рр. бізнес у будівельній галузі зіштовхнувся з наступними проблемами:

- дефіцит кадрів (еміграційні, мобілізаційні процеси здійснили домінуючий вплив на скорочення працівників будівельних підприємств);
- зменшення попиту на нові об'єкти нерухомості;
- зміна пріоритетності напрямів будівництва (пріоритетним є відновлення пошкодженого майна);
- зростання собівартості об'єктів будівництва (скорочення внутрішнього ринку по виробництву матеріалів, наявність проблем імпортування та зростання вартості логістичних послуг у загальній сукупності підвищують вартість будівельних матеріалів);

- зниження купівельної спроможності населення країни;
- відсутність дієвих інструментів державної підтримки будівельних підприємств та ін. [4, 5].

Бізнес-суб'єкти будівельної галузі можуть використовувати нові сегменти будівництва, які пов'язані з ліквідацією наслідків російської військової агресії, та сприятимуть відновленню пошкоджених об'єктів інфраструктури України.

Слід зазначити, що у сфері відбудови та ремонту житла, медичної, освітньої та соціальної інфраструктури активним і потужним суб'єктом є держава, проте процеси, які вона координує чи ініціює, відбуваються досить повільно. Наприклад, Фонд ліквідації наслідків збройної агресії станом на квітень 2023 року ще не працював, а перше виділення коштів відбулося тільки 17 травня 2023 року. Окрім держави, важливими учасниками є міжнародні організації, наприклад, Європейський інвестиційний банк, Європейський банк реконструкції та розвитку, Світовий банк та Європейський Союз. Водночас, громадянське суспільство було залучено до відбудови та ремонту житла та інфраструктури набагато раніше та діє одразу в декількох напрямках. Можна виділити чотири основні напрями діяльності організації громадянського суспільства та волонтерських ініціатив у цій сфері:

- 1) фізичний ремонт та відбудова пошкоджених та зруйнованих помешкань громадян;
- 2) планування нових просторів у населених пунктах, що постраждали від війни;
- 3) навчання мерів, архітекторів, фахівців, менторство та створення посібників для учасників відбудови;
- 4) фаховий інженерний супровід будівельних проєктів.

Здебільшого це волонтерські проєкти, які мають фахівців, навколо яких об'єднуються охочі взяти участь у роботі ініціатив у тому чи іншому вигляді: фізична робота на об'єктах, надання будматеріалів, створення навчального контенту, робота з гуманітарною допомогою [2].

За підрахунками Світового банку, тільки житловий сектор України зазнав прямої шкоди від російської військової агресії на понад 50 мільярдів доларів – це понад третина всіх збитків завданих українській інфраструктурі. Відновлення зруйнованого житла – одне з найважливіших завдань для забезпечення гідних умов проживання громадян в умовах війни та після її закінчення [5].

Означуване вище, дає підстави зазначити, що суб'єкти будівельної галузі мають можливість відкрити таку нішу діяльності, яка полягатиме в долученні власного бізнесу до програми «єВідновлення».

На рисунку 1 охарактеризовано механізм використання електронної публічної послуги «єВідновлення».

Досліджуючи особливості механізму послуги «єВідновлення», доцільно ідентифікувати суб'єктів будівельної галузі, які за відповідними МСС-кодами можуть долучити власний бізнес до даної програми (таблиця 1).

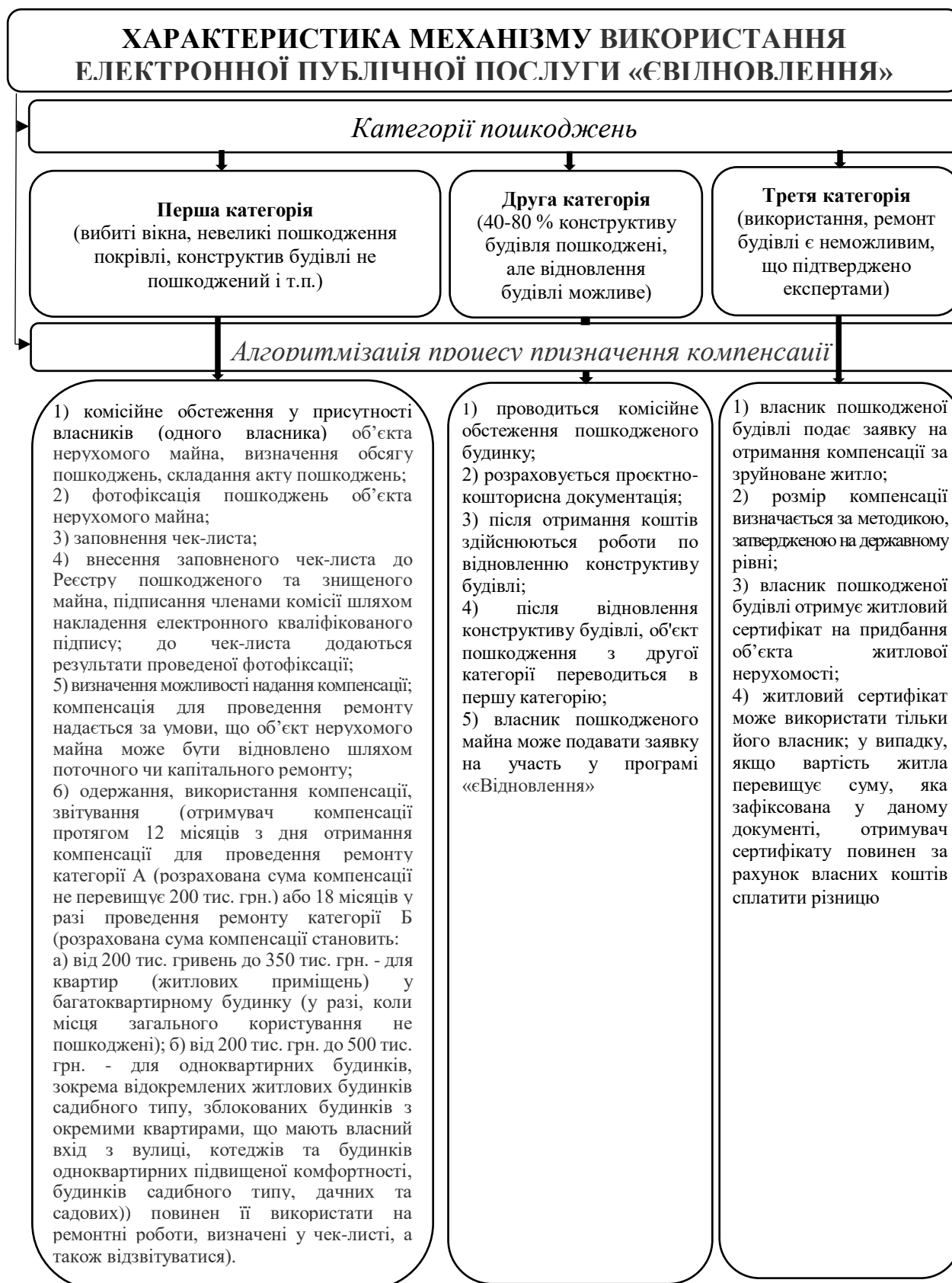

Рис.1. Характеристика механізму використання електронної публічної послуги «ЄВідновлення»

*Джерело: складено авторами за матеріалами [6].

Таблиця 1.

**Перелік МСС-кодів за якими суб'єкти будівельної сфери можуть
долучити власний бізнес до програми «Відновлення»**

МСС-кодів	Деталізація
1520	генеральні підрядники - житлове та торгове будівництво
1711	генеральні підрядники з вентиляції, теплопостачання та водопроводу
1731	підрядники з електрики
1740	ізоляція, мозаїка, штукатурні роботи, кам'яна кладка, облицювання плиткою, кахлем
1750	підрядники теслярських робіт
1761	покрівельні роботи, зовнішня обшивка стін, обробка листового металу
1771	підрядники бетонних робіт
5065	електричні частини та обладнання
5074	обладнання для водопроводу та опалювальної системи
5198	лакофарбова продукція та супроводжуючі товари
5211	лісо- та будівельні матеріали
5200	товари для дому
5231	роздрібний продаж скла, фарб та шпалер
5713	покриття для підлоги
8911	архітектурні, інжинірингові та геодезичні послуги

*Джерело: складено авторами за матеріалами [7].

Аналіз узагальненого переліку МСС-кодів, дозволяє зробити висновок, що значна кількість бізнес-суб'єктів будівельної сфери має можливість долучити власний бізнес до програми «Відновлення».

Чинний реєстр бізнес-суб'єктів, які є партнерами програми «Відновлення», узагальнено на єдиному порталі державних послуг «Дія», основні з яких подано в таблиці 2.

Таблиця 2.

**Перелік бізнес-суб'єктів, які є учасниками програми «Відновлення»
з деталізацією послуг, які вони пропонують**

Область	Назва бізнес-суб'єкта	Послуги
1	2	3
Донецька	ТОВ «РЕМ-БУД 21»	Плиточні роботи, демонтажні роботи, штукатурні роботи, роботи з каменем, мармуром, гранітом, встановлення вікон, сантехніка, малярні роботи, фасадні роботи, встановлення дверей, стеля, поклейка шпалер, покрівля, гіпсокартонні роботи
Житомирська	ТОВ КЛАРА ВЕРІТАС	Плиточні роботи, демонтажні роботи, штукатурні роботи, роботи з каменем, мармуром, гранітом, встановлення вікон, сантехніка, малярні роботи, фасадні роботи, встановлення дверей, стеля, поклейка шпалер, покрівля, гіпсокартонні роботи
Запорізька	ПП «Інтербуд»	Плиточні роботи, демонтажні роботи, штукатурні роботи, роботи з каменем, мармуром, гранітом, встановлення вікон, сантехніка, малярні роботи, фасадні роботи, встановлення дверей, стеля, поклейка шпалер, покрівля, гіпсокартонні роботи
Київська, м. Київ	Будівельні та ремонтні роботи	Плиточні роботи, демонтажні роботи, штукатурні роботи, встановлення вікон, фасадні роботи, стеля, покрівля, гіпсокартонні роботи
	Державне акціонерне товариство «Будівельна компанія «Укрбуд», будівельні послуги	Плиточні роботи, демонтажні роботи, штукатурні роботи, роботи з каменем, мармуром, гранітом, встановлення вікон, сантехніка, малярні роботи, фасадні роботи, встановлення дверей, стеля, поклейка шпалер, покрівля, гіпсокартонні роботи
	БК-БУДГРУП	Плиточні роботи, демонтажні роботи, штукатурні роботи, роботи з каменем, мармуром, гранітом, встановлення вікон, сантехніка, малярні роботи, фасадні роботи, встановлення дверей, стеля, поклейка шпалер, покрівля, гіпсокартонні роботи

Продовження таблиці 2.

1	2	3
		Плиточні роботи, демонтажні роботи, штукатурні роботи, роботи
	ПРОФЕЛІТБУД	з каменем, мармуром, гранітом, встановлення вікон, сантехніка, малярні роботи, фасадні роботи, встановлення дверей, стеля, поклейка шпалер, покрівля, гіпсокартонні роботи
	ТОВ «УкрБудВіднова»	Роботи з каменем, мармуром, гранітом, встановлення вікон, сантехніка, малярні роботи, фасадні роботи, встановлення дверей, стеля, поклейка шпалер, покрівля, гіпсокартонні роботи
	ТОВ ОЛМІ БУД	Плиточні роботи, демонтажні роботи, штукатурні роботи, роботи з каменем, мармуром, гранітом, встановлення вікон, сантехніка, малярні роботи, фасадні роботи, встановлення дверей, стеля, поклейка шпалер, покрівля, гіпсокартонні роботи
	ТОВ Укрпанель	Встановлення вікон, фасадні роботи, встановлення дверей, стеля, покрівля, гіпсокартонні роботи
	офіс смт.Макарів	Плиточні роботи, демонтажні роботи, штукатурні роботи, встановлення вікон, сантехніка, малярні роботи, фасадні роботи, встановлення дверей, стеля, поклейка шпалер, покрівля, гіпсокартонні роботи
	ФОП Цаплін В.В.	Плиточні роботи, демонтажні роботи, штукатурні роботи, роботи з каменем, мармуром, гранітом, встановлення вікон, сантехніка, малярні роботи, фасадні роботи, встановлення дверей, стеля, поклейка шпалер, покрівля, гіпсокартонні роботи
Полтавська	ФОП Чопівський С.В.	Встановлення вікон, встановлення дверей
	ФОП КУМЕДА Р.П.	Плиточні роботи, демонтажні роботи, штукатурні роботи, встановлення вікон, сантехніка, малярні роботи, фасадні роботи, встановлення дверей, стеля, поклейка шпалер, покрівля, гіпсокартонні роботи
	ТОВ «Будівельна компанія «Слобожанщина»	Плиточні роботи, демонтажні роботи, штукатурні роботи, роботи з каменем, мармуром, гранітом, встановлення вікон, сантехніка, малярні роботи, фасадні роботи, встановлення дверей, поклейка шпалер, покрівля, гіпсокартонні роботи
Сумська	НВП «СУМИПОЛІТЕХСЕРВІС» »Ремонтно-будівельні роботи	Плиточні роботи, демонтажні роботи, штукатурні роботи, встановлення вікон, сантехніка, малярні роботи, фасадні роботи, встановлення дверей, покрівля, гіпсокартонні роботи
	РЕМОНТВДОМІ	Плиточні роботи, демонтажні роботи, штукатурні роботи, роботи з каменем, мармуром, гранітом, сантехніка, малярні роботи, фасадні роботи, встановлення дверей, стеля, поклейка шпалер, покрівля, гіпсокартонні роботи
	Відновлення Сумщини (ТОВ «СУМИМОСТОБУД»)	Плиточні роботи, демонтажні роботи, штукатурні роботи, роботи з каменем, мармуром, гранітом, встановлення вікон, сантехніка, малярні роботи, фасадні роботи, встановлення дверей, стеля, поклейка шпалер, покрівля, гіпсокартонні роботи
	Дім.Вікна	Демонтажні роботи, встановлення вікон, встановлення дверей
Харківська	ТОВ «Універсал-Базіс»	Плиточні роботи, демонтажні роботи, штукатурні роботи, сантехніка, малярні роботи, фасадні роботи, стеля, поклейка шпалер, покрівля, гіпсокартонні роботи
	ТОВ «БАЛРЕМБУД»	Плиточні роботи, демонтажні роботи, штукатурні роботи, роботи з каменем, мармуром, гранітом, встановлення вікон, сантехніка, малярні роботи, фасадні роботи, встановлення дверей, стеля, поклейка шпалер, покрівля, гіпсокартонні роботи
	FOF Garkvuj	Встановлення вікон
Чернігівська	ФОП Козопас Я.С.	Плиточні роботи, штукатурні роботи, роботи з каменем, мармуром, гранітом, встановлення вікон, сантехніка, фасадні роботи, встановлення дверей, покрівля
	БПП «Фірма «Номінал»	Плиточні роботи, демонтажні роботи, штукатурні роботи, встановлення вікон, малярні роботи, фасадні роботи, встановлення дверей, поклейка шпалер, покрівля, гіпсокартонні роботи

*Джерело: складено авторами за матеріалами [7].

Зазначений у таблиці 2 перелік бізнес-суб'єктів не є кінцевим, проте реалістична оцінка інформації, свідчить, що у реєстр включені представники будівельної галузі, діяльність яких відповідає практично ідентичним МСС-кодам за досліджуваною програмою, що є вкрай негативним, оскільки відновлення потребує фахівців різної спрямованості в будівельній галузі (наприклад, відсутні генеральні підрядники - житлове та торгове будівництво (МСС-код 1520), послуги яких необхідні для успішної реалізації досліджуваної програми).

Відповідно, підприємства будівельної галузі повинні скористатися такою альтернативною можливістю та долучити власний бізнес до програми «ЄВідновлення», адже тисячі зарубіжних компаній готові бути учасниками «багатомільярдної золотої лихоманки – відновлення інфраструктури України після закінчення війни». Попередні оцінки вартості відновлення інфраструктури коливаються від 138 до 750 мільярдів доларів США (дані станом на лютий 2023 рік) [9], хоча на сьогодні дані показники значно зросли.

Для того, щоб бізнес-суб'єкти будівельної галузі мали можливість бути підрядником за програмою «ЄВідновлення», необхідно зареєструватися за допомогою єдиного порталу державних послуг «Дія», алгоритмізація даного процесу наочно візуалізована на рисунку 2.

Варто також зазначити, що до програми «ЄВідновлення» також долучаються банки. На рисунку 3 подано перелік банківських установ, які працюють із програмою «ЄВідновлення» та з якими можуть співпрацювати бізнес-суб'єкти будівельної галузі.

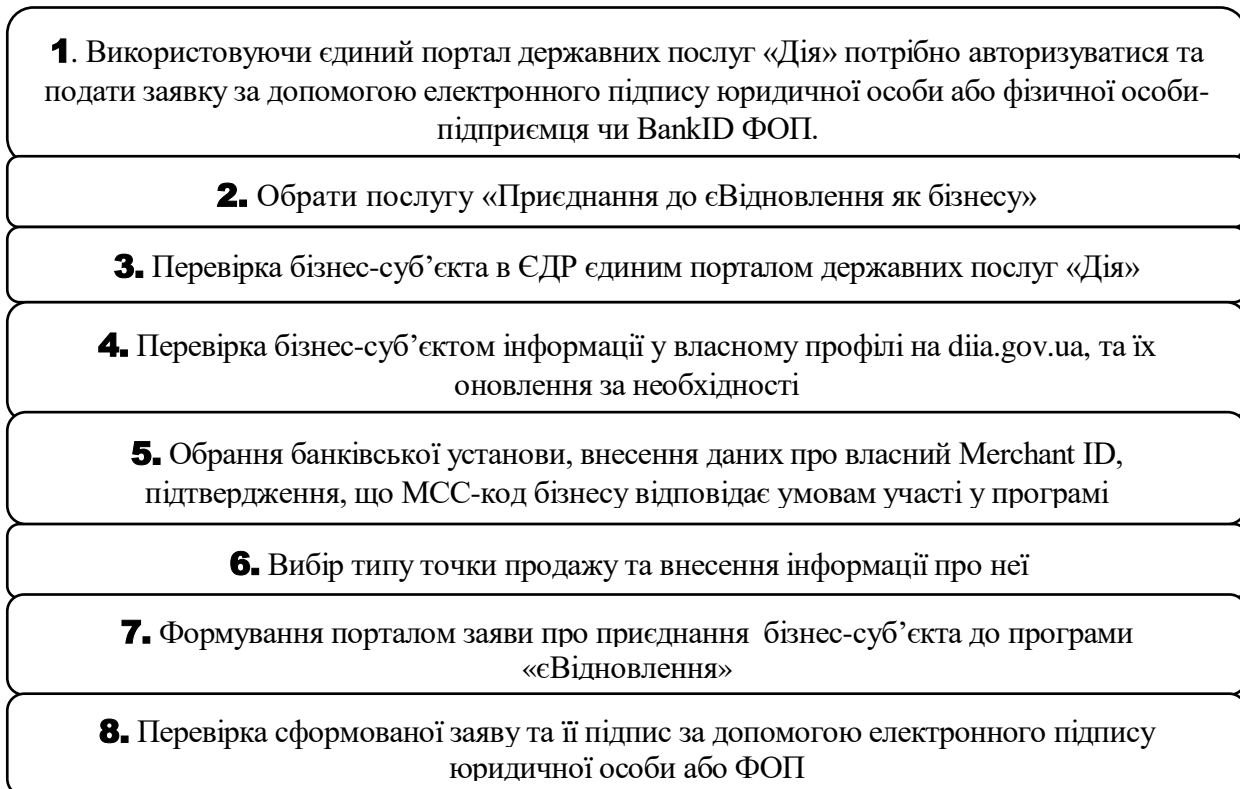

Рис. 2. Алгоритмізація процесу приєднання бізнесу до програми «ЄВідновлення» за допомогою єдиного порталу державних послуг «Дія»

*Джерело: складено авторами за даними [7].

ПЕРЕЛІК БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ, ЯКІ ПРАЦЮЮТЬ ІЗ ПРОГРАМОЮ «ЄВІДНОВЛЕННЯ» ТА З ЯКИМИ МОЖУТЬ СПІВПРАЦЮВАТИ БІЗНЕС-СУБ'ЄКТИ БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ	
ПриватБанк	Ізібанк
ПУМБ	Sportbank
Ощадбанк	Акордбанк
РайфайзенБанк	Sense bank
А-банк	Восток
Монобанк	Банк Кліринговий дім

Рис.3. Перелік банківських установ, які працюють із програмою «ЄВідновлення» та з якими можуть співпрацювати бізнес-суб'єкти будівельної галузі

**Джерело: складено авторами за даними [8].*

Умови відкриття та обслуговування карток у всіх банках-партнерах однакові. Однак відсотки кешбеку або інші бонуси, доступні їхнім клієнтам, можуть відрізнятися залежно від обраної установи. Наприклад, Приватбанк повертає на картку 15% (але не більше 1500 грн.) протягом 3 місяців; Монобанк пропонує кешбек у розмірі 5%, також можна взяти участь у розіграші нової квартири; А-банк гарантує повернення 10% при оплаті картою в Епіцентрі на перші 5 тисяч грн і 2% на всі наступні покупки в гіпермаркеті, а також пропонує взяти участь у розіграші 1 мільйона гривень від банку; ПУМБ пропонує кешбек у розмірі 1500 грн і додаткові 500 грн бонусу і т.п. [8].

Результати проведеного дослідження свідчать про те, що одним із альтернативних варіантів діяльності підприємств будівельної галузі в умовах російської військової агресії є приєднання бізнесу до програми «ЄВідновлення».

Ідентифікація в роботі проблем в будівельній галузі, дозволяє запропонувати в якості другого альтернативного варіанту розвитку бізнесу – застосування будівельного аутсорсингу.

Слушною є аргументація Тищенка О. М., Хаустова В. Є, що актуальним напрямом адаптації підприємств до ринкового середовища, що змінюється, при підвищеному комерційному ризику в умовах триваючої кризи, є застосування аутсорсингу – сучасної методології створення високоефективних організацій [10].

У будівельній діяльності аутсорсинг з'явився не так давно, проте він є дієвим інструментом управління розвитком даних суб'єктів, оскільки дозволяє оптимізувати виробничі витрати, вирішити кадрові проблеми та ін.

Сфера будівництва має великий попит в будь-які часи. Житлові будинки, котеджні містечка, промислові комплекси, інженерні системи, дороги – зведення будь-яких об'єктів вимагає залучення кваліфікованих фахівців, але управління великою кількістю кадрів – процес важкий і непередбачуваний. Як результат, для багатьох компаній більш перспективним виступає аутсорсинг будівельного персоналу.

На рисунку 4 узагальнено переваги аутсорсингу будівельного персоналу.

ПЕРЕВАГИ АУТСОРСИНГУ БУДІВЕЛЬНОГО ПЕРСОНАЛУ
Підприємець має максимальну гнучкість управління персоналом
Витрати на управління персоналом зменшуються
Наявність доступу до бази з розширеним переліком кваліфікованого персоналу
Зменшення кількості штатних працівників
Зниження кадрових ризиків
Підвищення рівня гарантії якості

Рис.4. Переваги аутсорсингу будівельного персоналу

*Джерело: складено авторами за даними [1].

Аутсорсинг в будівельній сфері може здійснюватися за різними напрямками: підбір, контроль, управління персоналом; логістика; постачання сировини, матеріалів; технічне обслуговування техніки; маркетингова діяльність та ін.

Висновки. Резюмуючи результати проведеного дослідження, необхідно зазначити, діяльність будівельних підприємств України в умовах російської військової агресії характеризується складністю та невизначеністю. Наявна значна кількість проблем, які здійснюють деструктивний вплив на розвиток досліджуваних бізнес-суб'єктів, проте з'являються альтернативні варіанти діяльності. Відповідно, власники будівельного бізнесу, керівники будівельних підприємств повинні здійснювати моніторинг потреб ринку у будівельній сфері, використовувати дієві управлінські інструменти, приймати фінансово-обґрунтовані рішення, які не тільки сприятимуть зниженню витрат, а й забезпечать підвищення якості та результативності основної діяльності, вирішенню проблем, які є наслідками вторгнення країни-агресора.

Література:

1. Аутсорсинг будівельного персоналу: як це працює і скільки коштує. URL: http://surl.li/tisyf/_ (дата звернення: 27.04.2024).
2. Дослідження ініціатив у сфері повоєнного відновлення. URL: <http://surl.li/oookr> (дата звернення: 27.04.2024).

3. Жужа М. Тенденції в будівельній галузі під час воєнного стану. Як війна впливає на будівельну галузь. URL: <http://surl.li/nlptb> (дата звернення: 27.04.2024).
4. Завора О.М. Місія та пріоритетні напрями діагностики потенціалу, орієнтовані на управління розвитком підприємств будівельної галузі. *Стратегічні пріоритети розвитку бухгалтерського обліку, аудиту та оподаткування в умовах глобалізації* : матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (м. Суми, 16 листопада 2023 р.) / за ред. проф. Назаренка О.В. Суми: СНАУ, 2023. С. 203 – 205.
5. «Відновлення». URL: <http://surl.li/tisvz> (дата звернення: 27.04.2024).
6. «Відновлення». Програма допомоги від держави. URL: <https://erecovery.diia.gov.ua/> (дата звернення: 27.04.2024).
7. Приєднатися до «Відновлення» як бізнес. URL: <http://surl.li/liqnh> (дата звернення: 27.04.2024).
8. Програма «Відновлення» - програма державної допомоги на відновлення пошкодженого житла. URL: <http://surl.li/tisxx> (дата звернення: 27.04.2024).
9. Розвиток аудиторської професії: нові практики та послуги. URL: <http://surl.li/tisxp> (дата звернення: 27.04.2024).
10. Тищенко О.М., Хаустова В.Є Аутсорсинг як фактор ефективності підприємств будівельної галузі. *Проблеми економіки*. 2012. № 4. С. 129 – 135.

References:

1. Outsourcing of construction personnel: how it works and how much it costs [Outsourcing of construction personnel: how it works and how much it costs]. Retrieved from <http://base.garant.ru/12145525/> [in Ukrainian].
2. Doslidzhennia initsiatyv u sferi povoiennoho vidnovlennia [Study of initiatives in the field of post-war reconstruction]. Retrieved from <http://surl.li/oookr> [in Ukrainian].
3. Zhuzha, M. Tendentsii v budivelnii haluzi pid chas voiennoho stanu. Yak viina vplyvaie na budivelnu haluz [Trends in the construction industry during the martial law. How war affects the construction industry]. Retrieved from <http://surl.li/nlptb> [in Ukrainian].
4. Zavora, O.M. (2023). Misiiia ta priorytetni napriamy diahnostryky potentsialu, oriantovani na upravlinnia rozvytkom pidpriemstv budivelnoi haluzi [The mission and priority directions of potential diagnostics, focused on managing the development of enterprises in the construction industry]. II Mizhnarodna naukovo-praktychna konferentsiia «Stratehichni priorytety rozvytku bukhgalterskoho obliku, audytu ta opodatkuvannia v umovakh hlobalizatsii» - II International scientific and practical conference «Strategic priorities for the development of accounting, auditing and taxation in the conditions of globalization». (pp. 203 – 205). Sumy: SNAU [in Ukrainian].
5. yeVidnovlennia [Recovery]. Retrieved from <http://surl.li/tisvz> [in Ukrainian].
6. yeVidnovlennia. Prohrama dopomohy vid derzhavy [Recovery. State assistance program]. Retrieved from <https://erecovery.diia.gov.ua/> [in Ukrainian].
7. Pryiednatysia do yeVidnovlennia yak biznes [Join Recovery as a business]. Retrieved from <http://surl.li/liqnh> [in Ukrainian].
8. Prohrama «ieVidnovlennia» - prohrama derzhavnoi dopomohy na vidnovlennia poshkodzhеного zhytla [The «Recovery» program is a state assistance program for the restoration of damaged housing]. Retrieved from <http://surl.li/tisxx>.
9. Rozvytok audytorskoї profesii: novi praktyky ta posluhy [Development of the auditing profession: new practices and services]. Retrieved from <http://surl.li/tisxp>.
10. Tyshchenko, O.M., & Khaustova, V. Ie (2012). Outsorsynh yak faktor efektyvnosti pidpriemstv budivelnoi haluzi [Outsourcing as a Factor in the Effectiveness of the Construction Industry]. *Problemy ekonomiky – Problems of the economy*, 4, 129 – 135 [in Ukrainian].